

ОСНОВИ НАУКОВОГО МОВЛЕННЯ

НАВЧАЛЬНИЙ
ПОСІБНИК

УДК 811.161.2:001.8](075.8)

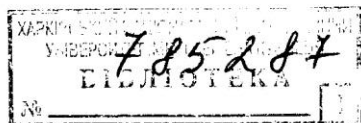
О-75

*Схвалено Вченою радою
Національної академії державного управління при Президентіві України
(протокол № 293/03-15 від 04 березня 2021 р.)*

Рецензенти:

О. О. Суховій, кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови та прикладної лінгвістики Інституту філології Київського національного університету імені Тараса Шевченка;

В. В. Голубь, доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри суспільного розвитку і суспільно-владних відносин НАДУ при Президентіві України.

Укладачі:

С. А. Бронікова, Т. Д. Єгорова, З. Ф. Кудрявцева, О. П. Левченко, Р. І. Ленда, І. М. Плотницька, Н. Г. Попович, О. А. Соколова.

О-75 **Основи наукового мовлення:** навчальний посібник: / С. А. Бронікова та ін.; за ред. І. М. Плотницької, Р. І. Ленди. Київ: Вид-во «Центр учбової літератури», 2021. 252 с.

ISBN 978-611-01-2666-3

У виданні розглядаються лексичні, морфологічні та синтаксичні засоби, що функціонують у наукових текстах сфери державного управління; зібрано, систематизовано та інтерпретовано відповідно до вимог сучасності вітчизняні й зарубіжні науково-методичні розробки щодо оптимізації процесу наукової творчості молодих учених, оформлення документів у науковій діяльності.

Адресований молодим науковцям та їхнім науковим керівникам — усім, хто цікавиться проблемами культури наукового мовлення, а також намагається вдосконалити власні навички наукового спілкування.

УДК 657(075.8)

ISBN 978-611-01-2666-3

© С. А. Бронікова, Т. Д. Єгорова, З. Ф. Кудрявцева,
О. П. Левченко, Р. І. Ленда, І. М. Плотницька,
Н. Г. Попович, О. А. Соколова., 2021.
© Видавництво «Центр учбової літератури», 2021.

З М І С Т

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. НАУКОВИЙ СТИЛЬ СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРНОЇ МОВИ	6
1.1. Науковий стиль сучасної української літературної мови: сфера вживання, призначення, жанри реалізації	6
1.1.1. Підстилі наукового стилю	11
1.1.2. Цитати і засоби текстового зв'язку В наукових дослідженнях	16
1.1.3. Скорочення і переноси у наукових текстах	18
1.1.4. Нумерація, таблиці, ілюстрації, додатки	19
1.1.5. Бібліографічні посилання. Оформлення списку використаних джерел	22
1.2. Основні жанри наукових досліджень	23
1.3. Види наукових і навчальних видань	50
Висновки до розділу 1	54
Завдання для самостійної роботи	55
Тренінгові завдання	58
Список рекомендованих джерел	68
РОЗДІЛ 2. КУЛЬТУРА МОВЛЕННЯ НАУКОВЦЯ – ОСНОВА ЙОГО ПРОФЕСІЙНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ	70
2.1. Орфоепічні й акцентуаційні норми сучасної української літературної мови	70
2.2. Типи наголосів	82
2.3. Причини виникнення помилок у наголошенні слів ...	83
Висновки до розділу 2	89

Завдання для самостійної роботи	89
Тренінгові завдання	90
Список рекомендованих джерел	92
РОЗДІЛ 3. УСНЕ МОВЛЕННЯ У НАУКОВІЙ СФЕРІ	93
3.1. Особливості усного наукового мовлення	93
3.2. Психопедагогічні засади усного виступу	97
3.2.1. Моделювання усного виступу	97
3.2.2. Публічний виступ	100
3.3. Публічний виступ як комунікативний феномен	116
3.4. Культура усного наукового мовлення	118
3.5. Норми наукової етики	123
3.6. Вербальні і невербальні засоби та етикет наукового спілкування	124
Висновки до розділу 3	128
Завдання для самостійної роботи	129
Список рекомендованих джерел	134
РОЗДІЛ 4. СТИЛІСТИКА НАУКОВИХ ТЕКСТІВ	136
4.1. Особливості наукового мовлення	136
4.1.1. Загальні специфічні ознаки та морфологічні особливості наукових текстів	136
4.1.2. Вставні конструкції у наукових текстах	144
4.1.3. Пунктуація у науковому тексті	145
4.1.4. Загальні вимоги до оформлення елементів тексту. Загальні правила набору тексту	150
4.2. Синтаксичні особливості наукового мовлення	152

4.3. Складні випадки узгодження присудка з підметом ...	161
4.4. Складні випадки керування в наукових текстах	164
Висновки до розділу 4	170
Завдання для самостійної роботи	171
Тренінгові завдання	172
Список рекомендованих джерел	179
РОЗДІЛ 5. ОСНОВИ НАУКОВОЇ КОМУНІКАЦІЇ	180
5.1. Форма наукового дослідження	181
5.2. Зміст наукового дослідження	185
Висновки до розділу 5	187
Завдання для самостійної роботи	188
Тренінгові завдання	189
Список рекомендованих джерел	193
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	194
Список рекомендованих інтернет-джерел	201
ДОДАТКИ	202
Додаток А.....	202
Додаток Б	204
6. МЕТОДИ І ЗАСОБИ КОНТРОЛЮ	240
7. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	243
8. РЕКОМЕНДОВАНИЙ БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК	245